

WIJ BEATRIX, BIJ DE GRATIE GODS,
KONINGIN DER NEDERLANDEN,
PRINSES VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Ontwerpbesluit [[]]

houdende nadere regels over de uitvoering van draagvlakonderzoek door bedrijfslichamen en de wijze waarop de Sociaal-Economische Raad daarop toezicht houdt (Besluit draagvlakonderzoek bedrijfslichamen).

Op de voordracht van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van [datum], nr. [nr], gedaan mede namens Onze Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie;

Gelet op artikel 69, vijfde lid, van de Wet op de bedrijfsorganisatie;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van [datum], uitgebracht mede namens Onze Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie;

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. wet: Wet op de bedrijfsorganisatie;
- b. bedrijfslichaam: bedrijfslichaam als bedoeld in artikel 66, vierde lid, van de wet;
- c. ondernemer: ondernemer die onder de werkingssfeer van een bedrijfslichaam valt;
- d. Raad: Sociaal-Economische Raad;
- e. steekproef: representatieve steekproef als bedoeld in artikel 69, eerste lid, van de wet;
- f. onderzoek: onderzoek als bedoeld in artikel 69, eerste en derde lid, van de wet.

Artikel 2 Uitvoering onderzoek

1. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een onafhankelijke onderzoeksinstituting.
2. Het bestuur van het bedrijfslichaam verstrekt aan de onderzoeksinstituting de gegevens die nodig zijn voor de representatieve steekproef. De gegevens zijn bij verstrekking niet ouder dan twaalf maanden.
3. Het bestuur van het bedrijfslichaam verstrekt aan de Raad afschriften van de onderzoeksopdracht en van de afspraken met de onderzoeksinstituting over de opzet en inrichting van het onderzoek. Desgevraagd verstrekt het bestuur van het bedrijfslichaam inlichtingen omtrent de steekproef aan de Raad.

Artikel 3 Representativiteit steekproef

1. De steekproef is in ieder geval representatief voor de groepen ondernemers die:
 - a. wel en niet bij een organisatie zijn aangesloten die het recht heeft leden te benoemen in het bestuur of een ander orgaan van het bedrijfslichaam;
 - b. ondernemingen van verschillende grootteklassen in stand houden; en
 - c. tot de branches, subsectoren of schakels in de productieketen behoren die onder het bedrijfslichaam vallen.
2. Indien een steekproef niet representatief is omdat sprake is van onvoldoende deelname door een groep ondernemers als bedoeld in het eerste lid, neemt het bestuur van het bedrijfslichaam maatregelen ter bevordering van die deelname.

Artikel 4 Splitsing onderzoek

1. De Raad kan het bestuur van het bedrijfslichaam toestemming geven het onderzoek en de steekproef in delen uit te voeren.
2. De deelonderzoeken geven gezamenlijk een volledig beeld van het draagvlak voor het bedrijfslichaam.
3. De deelonderzoeken worden uitgevoerd binnen de periode van vier jaar, bedoeld in artikel 69, eerste lid, van de wet.

Artikel 5 Afronding onderzoek

1. Het onderzoeksrapport van de onderzoekinstelling bevat de resultaten van het onderzoek en de verantwoording van de uitvoering van het onderzoek.
2. Het bestuur van het bedrijfslichaam stelt een rapportage behorende bij het onderzoek op, die ten minste bevat:
 - a. de verantwoording van de opdrachtverlening, voorbereiding en uitvoering van het onderzoek;
 - b. de verantwoording van de representativiteit van de steekproef en, indien niet volledig is voldaan aan artikel 3, de redenen daarvoor, de maatregelen, bedoeld in artikel 3, tweede lid, alsmede de maatregelen ter verbetering bij een volgend onderzoek;
 - c. de aanleiding voor het in delen uitvoeren van het onderzoek en de steekproef voor zover artikel 4 van toepassing is;
 - d. de inhoudelijke conclusies met toelichting die het bestuur van het bedrijfslichaam aan het onderzoek heeft verbonden of, indien sprake is van deelonderzoeken als bedoeld in artikel 4, die het bestuur van het bedrijfslichaam op basis van de gezamenlijke deelonderzoeken heeft getrokken.
3. Het bestuur van het bedrijfslichaam zendt zo spoedig mogelijk na gereedkomen van het onderzoeksrapport of, indien sprake is van deelonderzoeken als bedoeld in artikel 4, van het onderzoeksrapport van het laatste deelonderzoek en uiterlijk 31 december 2011 het onderzoeksrapport of de onderzoeksrapporten van de deelonderzoeken, bedoeld in artikel 4, met de rapportage behorende bij het onderzoek naar de Raad. De daarop volgende zending vindt steeds plaats binnen vier jaar na de laatste zending.

Artikel 6 Beoordeling en advies Raad

1. De Raad brengt het onderzoeksrapport en de rapportage, bedoeld in artikel 5, vergezeld van zijn advies, binnen vier maanden na de zending, bedoeld in artikel 5, derde lid, ter kennis van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
2. Op grond van het onderzoeksrapport en de rapportage, bedoeld in artikel 5, kan de Raad het bestuur van het bedrijfslichaam verzoeken nader onderzoek te verrichten en conclusies nader aan te vullen of toe te lichten.
3. Indien de Raad ten behoeve van de uitvoering van zijn toezichttaak of het door hem uit te brengen advies verzoekt om nadere informatie en daardoor de termijn van vier maanden, bedoeld in het eerste lid, overschrijdt, stelt de Raad Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid daarvan onverwijld in kennis.

Artikel 7 Openbaarmaking

Na de zending, bedoeld in artikel 5, derde lid, worden het onderzoeksrapport en de rapportage, bedoeld in artikel 5, door het bestuur van het bedrijfslichaam algemeen verkrijgbaar gesteld en gedurende ten minste acht jaar elektronisch ter inzage gelegd.

Artikel 8 Nadere regels

Bij regeling van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, in overeenstemming met Onze Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de vragen die in het onderzoek verplicht aan de orde komen.

Artikel 9 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Artikel 10 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit draagvlakonderzoek bedrijfslichamen.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
(H.G.J. Kamp)

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
(M.J.M. Verhagen)

Nota van Toelichting

Algemeen

Inleiding

De publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie bestaat al meer dan 50 jaar. De laatste jaren is de behoefte aan verantwoording over de legitimiteit van het stelsel van publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties toegenomen. Het is daarom van belang dat de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie met enige regelmaat de eigen organisatie tegen het licht houdt en de vraag over zijn bestaansrecht aan zijn omgeving voorlegt. In het Kabinetsstandpunt Toekomst PBO (mei 2006) (Kamerstukken II 2005/06, 25695, nr 35) wordt aangekondigd dat het kabinet een vierjaarlijks draagvlakonderzoek voor elk schap verplicht wil stellen. Dit standpunt is vervolgens door het toenmalige kabinet nader uitgewerkt in het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet op de bedrijfsorganisatie dat door het parlement eind 2008 is aangenomen en in april 2009 in werking is getreden.

In artikel 69 van de Wet op de bedrijfsorganisatie (Wbo) is bepaald dat een bedrijfslichaam elke vier jaar door middel van een representatieve steekproef onderzoekt of er voldoende draagvlak aanwezig is onder de ondernemers die onder zijn werkingssfeer vallen (draagvlakonderzoek). De Sociaal-Economische Raad (Raad) heeft daarbij twee taken. De Raad houdt toezicht op de uitvoering van het onderzoek. Verder brengt de Raad advies uit aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek en de conclusies die het bedrijfslichaam daaraan verbindt.

Het draagvlakonderzoek is bedoeld om de democratische legitimatie van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie te vergroten en het bedrijfslichaam inzicht te geven in de wijze waarop ondernemers over het functioneren van het bedrijfslichaam denken. Daarmee kan het bedrijfslichaam voortdurend werken aan verbetering. Ook biedt het draagvlakonderzoek de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) de mogelijkheid zich een beeld te vormen van het bedrijfslichaam en het draagvlak daarvoor onder de ondernemers. De minister van EL&I is medeverantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet op de bedrijfsorganisatie.

In het onderhavige besluit worden nadere regels gesteld met betrekking tot inhoud en uitvoering van het draagvlakonderzoek. De regels hebben tot doel een zorgvuldig en onafhankelijk onderzoek te waarborgen. Met de regels wordt daarnaast bevorderd dat alle bedrijfslichamen het draagvlakonderzoek op onderling vergelijkbare wijze uitvoeren.

Inhoud en type draagvlakonderzoek

Het draagvlakonderzoek heeft tot doel zowel georganiseerde als niet-georganiseerde ondernemers die onder de werkingssfeer van het bedrijfslichaam vallen hun mening te vragen over het functioneren van het bedrijfslichaam. Op die manier kan worden vastgesteld wat het draagvlak is voor dat bedrijfslichaam. Het draagvlakonderzoek bestaat uit twee gedeelten: de draagvlaktoets en de activiteitenpeiling. Beide gedeelten kunnen niet los van elkaar worden gezien en geven samen een beeld van de wijze waarop ondernemers over 'hun' bedrijfslichaam denken. De activiteitenpeiling betreft het oordeel van de ondernemers over de activiteiten van het bedrijfslichaam. Het gaat hierbij om activiteiten die sterk per bedrijfslichaam kunnen verschillen, maar wel significant zijn voor het betreffende bedrijfslichaam en een beeld geven van het functioneren van het bedrijfslichaam. Het is aan het bedrijfslichaam om inhoud aan de activiteitenpeiling te geven. De draagvlaktoets omvat in ieder geval het oordeel van de ondernemers over het functioneren van het bedrijfslichaam in algemene zin en over de wenselijkheid van het voortbestaan en het toekomstige functioneren van het bedrijfslichaam. Verder wordt de ondernemers gevraagd naar hun oordeel over de wijze waarop zij worden geïnformeerd door het bedrijfslichaam en de wijze waarop zij worden betrokken bij de besluitvorming. Ook zullen de ondernemers worden gevraagd naar hun mening over de hoogte van de heffingen in relatie tot de activiteiten van het bedrijfslichaam. Bij het draagvlakonderzoek blijven de medebewindstaken van het bedrijfslichaam buiten beschouwing.

Bij het draagvlakonderzoek kan sprake zijn van een onderzoek aan de hand van een representatieve steekproef (hierna: steekproef) of een censusonderzoek waarbij alle ondernemers worden benaderd. Ter voorbereiding van het Besluit draagvlakonderzoek bedrijfslichamen is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Vervolgens is in opdracht van de toenmalige ministeries van Economische Zaken en LNV en het ministerie van SZW

proefgedraaid in twee pilots bij het Productschap Tuinbouw (PT) en het Hoofdbedrijfschap Ambachten (HBA). Daarbij is onderzocht of er een standaard aanpak mogelijk is voor de opzet van de steekproef. Op basis van het proefonderzoek kan bij de keuze van het type draagvlakonderzoek het volgende uitgangspunt worden gehanteerd: bij een enkelvoudige en aselechte steekproef en met de aanname dat gemiddeld meer dan 5.000 ondernemers onder de werkingssfeer van een bedrijfslichaam vallen, zijn voor een representatieve steekproef minimaal 400 respondenten nodig. Dan kan met 95 procent zekerheid een uitspraak gedaan worden over het draagvlak. Uit het technische haalbaarheidsonderzoek en het proefonderzoek is gebleken dat het voor een representatieve steekproef noodzakelijk is dat er ten minste 50 respondenten zijn per onderscheiden groep te onderzoeken ondernemers. In het besluit is voor het bedrijfslichaam een verplichting opgenomen bij tegenvallende respons een extra inspanning te plegen om de respons daadwerkelijk te doen verbeteren.

Indien een bedrijfslichaam relatief klein is, is het niet mogelijk om een representatieve steekproef te houden dat aan de bovengenoemde eisen voldoet en kan het onderzoek plaatsvinden in de vorm van een censusonderzoek. Een bedrijfslichaam kan er ook voor kiezen alle ondernemers te benaderen; dit zal afhangen van de grootte van de populatie. Ook per sector of branche kan een censusonderzoek plaatsvinden. Daarnaast kan voor een grote sector of branche van het bedrijfslichaam een steekproef als onderzoeksmethode meer geëigend zijn. De keuze van het type onderzoek wordt toegelicht in het onderzoeksrapport.

Uitvoering draagvlakonderzoek

Het draagvlakonderzoek wordt in opdracht van het bedrijfslichaam uitgevoerd door een onafhankelijke onderzoeksinstelling. Bij de keuze van een onderzoeksinstelling wordt voorkomen dat een schijn van belangenverstrengeling kan ontstaan. Het bedrijfslichaam en de onderzoeksinstelling hebben een onafhankelijke positie ten opzichte van elkaar. De uitvoering van het draagvlakonderzoek vindt plaats zonder wederzijdse inmenging.

De onderzoeksinstelling ontvangt van het bedrijfslichaam alle gegevens die nodig zijn voor het draagvlakonderzoek. Deze gegevens mogen niet ouder dan twaalf maanden en moeten van zodanige kwaliteit zijn dat het draagvlakonderzoek voldoet aan de wettelijke eisen. Dit veronderstelt dat het bedrijfslichaam een deugdelijke gegevensadministratie voert en alles in het werk stelt om de juiste gegevens beschikbaar te stellen. Voor eventuele tekortkomingen in de gegevensadministratie zal het bedrijfslichaam verantwoording moeten afleggen. Ook zal het bedrijfslichaam aan moeten geven op welke wijze die tekortkomingen bij een volgend draagvlakonderzoek worden voorkomen. De plaats voor de verantwoording is de rapportage die het bestuur van het bedrijfslichaam opstelt bij afronding van het onderzoek.

Een belangrijk aspect van het onderzoek is de representatieve steekproef. Het draagvlak van het bedrijfslichaam moet gebaseerd zijn op een representatieve steekproef onder de ondernemers die onder de werkingssfeer vallen van dat bedrijfslichaam. De steekproef moet zodanig worden vorm gegeven dat in het beeld van het draagvlak van het bedrijfslichaam achtergrondkenmerken van de ondernemers die onder de werkingssfeer van het bedrijfslichaam vallen kunnen worden onderscheiden. Het is immers te verwachten dat binnen het totaal van ondernemers groepen ondernemers onderscheiden naar deze achtergrondkenmerken verschillende opvattingen hebben over het draagvlak van het bedrijfslichaam.

Het bedrijfslichaam zal eventueel met betrekking tot de opzet van de (representatieve) steekproef keuzes moeten maken. De keuzes die het bedrijfslichaam maakt, dienen in de rapportage bij het onderzoek elk afzonderlijk te worden onderbouwd. Bedrijfslichamen kunnen door hun werkingssfeer, wijze van organisatie en hun taken ingewikkeld in elkaar zitten. Bedrijfslichamen kunnen zodanig zijn opgezet dat zij veel verschillende groepen ondernemers herbergen die wat betreft omvang onderling sterk van elkaar verschillen. Bij sommige productschappen, waar taken en organisatie bepaald zijn door de ketens in de productie, zijn er groepen ondernemers die ook nog onder andere bedrijfslichamen vallen. De specifieke omstandigheden van het bedrijfslichaam kunnen dus met zich meebrengen dat het bedrijfslichaam de steekproef (nog) niet kan uitvoeren met inachtneming van het in de onderhavige regeling neergelegde onderscheid in groepen ondernemers. Over de keuzes die in dit kader door het bedrijfslichaam worden gemaakt, bijvoorbeeld over clustering of afbakening van groepen ondernemers, wordt verantwoording afgelegd met name daar waar wordt afgeweken van de verplichtingen in de regeling.

De onderzoeksinstelling stelt een onderzoeksrapport op waarin verslag wordt gedaan van het draagvlakonderzoek en de uitkomsten worden vermeld. De onderzoeksinstelling verantwoordt de methode van het draagvlakonderzoek en de betrouwbaarheid en validiteit van de uitkomsten. Mede op basis van het onderzoeksrapport stelt het bedrijfslichaam een rapportage op, waarin verantwoording wordt afgelegd over de opzet en uitvoering van het draagvlakonderzoek en de keuzes die daarbij zijn gemaakt.

Afronding onderzoek door het bedrijfslichaam

Het bedrijfslichaam rondt het draagvlakonderzoek af door het opstellen van een rapportage. In deze rapportage legt het bedrijfslichaam zowel verantwoording af over de uitvoering van het onderzoek, als over de keuzes die gemaakt zijn met betrekking tot de opzet van de steekproef. Het bedrijfslichaam geeft bovendien aan welke conclusies getrokken worden uit de resultaten van het onderzoek.

In het kader van de transparantie van het proces mag de periode tussen enerzijds het afsluiten van het onderzoek door de onderzoeksinstelling en anderzijds de besluitvorming en openbaarmaking door het bedrijfslichaam niet te lang zijn voor de ondernemers die onder de werkingsfeer van het bedrijfslichaam vallen. Om deze reden zendt het bedrijfslichaam het onderzoeksrapport én de daaraan verbonden conclusies zo snel mogelijk na afronding van het onderzoeksrapport naar de Raad. Openbaarmaking vindt plaats op het moment dat het onderzoek en de rapportage naar de Raad worden gezonden. Het onderzoek wordt door het bedrijfslichaam aldus in ieder geval niet later dan 31 december 2011 afgerond.

De Raad

De Raad houdt toezicht op de bedrijfslichamen en dus ook op de uitvoering van het draagvlakonderzoek. Het bedrijfslichaam zendt de opdracht, zoals deze wordt verstrekt aan de onderzoeksinstelling, het onderzoeksrapport en de rapportage behorende bij het onderzoek aan de Raad. De Raad kan, in het verlengde van zijn toezichttaak, afspraken maken met de bedrijfslichamen over, bijvoorbeeld, de opdrachtverstrekking, de wijze van aanlevering van het onderzoek en de vorm van de rapportage.

Vervolgens stelt de Raad een advies op ten behoeve van de beoordeling door de betrokken ministers. Het onderzoeksrapport, de rapportage behorend bij het onderzoek en het advies van de Raad worden vervolgens binnen vier maanden nadat de Raad de zending van het bedrijfslichaam heeft ontvangen aan de minister van SZW gezonden.

De ministers

In overleg met de minister van EL&I beoordeelt de minister van SZW de resultaten van het draagvlakonderzoek, de rapportage behorend bij het onderzoek en het advies van de Raad en verbindt daaraan, afhankelijk van de resultaten van het onderzoek en het advies van de Raad, al dan niet bepaalde conclusies. Indien de resultaten van het onderzoek daartoe aanleiding geven en de rapportage behorende bij het onderzoek onvoldoende aangeeft welke acties het bedrijfslichaam uitvoert als reactie op deze resultaten, kan de minister het bedrijfslichaam hierop wijzen en het bedrijfslichaam om reactie en mogelijke aanpassingen vragen. Ook kan de minister van SZW, in overeenstemming met de minister van EL&I, op basis van artikel 69, derde lid, Wbo bepalen dat het draagvlakonderzoek binnen twee jaar wordt herhaald. Daarmee wordt het bedrijfslichaam in de gelegenheid gesteld in een periode van twee jaar de geconstateerde problemen te verhelpen. Daarna kan aan de hand van een herhaald draagvlakonderzoek het definitieve beeld van het draagvlak van het bedrijfslichaam worden bepaald. Zijn de resultaten van het (herhaalde) onderzoek zodanig dat geconstateerd wordt dat het draagvlak voor een gedeelte of voor het geheel van het bedrijfslichaam onvoldoende is, dan kunnen de betrokken ministers op grond van de artikelen 68 en 70 Wbo advies van de Raad vragen over een aanpassing van de werkingsfeer van een bedrijfslichaam of over de opheffing daarvan.

Planning

In april 2009 is de herziening van de Wbo doorgevoerd. Belangrijk onderdeel van deze wetswijziging was de invoering van het verplichte draagvlakonderzoek bij de bedrijfslichamen. Het onderhavige besluit is in goed overleg met de Raad en de bedrijfslichamen tot stand gekomen. Het kabinet wil haast maken met de effectivering hiervan. Daarom is bepaald dat het eerste draagvlakonderzoek dat een bedrijfslichaam op grond van het onderhavige besluit uitvoert binnen anderhalf jaar na inwerkingtreding daarvan wordt afgerond. Het volgende draagvlakonderzoek vindt plaats in het vierde jaar na het daaraan voorafgaande draagvlakonderzoek (Artikel 69, eerste lid, van de Wbo).

Kosten uitvoering draagvlakonderzoek

Het haalbaarheidsonderzoek en de pilots hebben enig inzicht gegeven in de kosten van de uitvoering van het draagvlakonderzoek. Er wordt uitgegaan van een bandbreedte tussen 40.000 en 70.000 euro per draagvlakonderzoek. Bij de raming van de kosten dienen bedrijfslichamen rekening te houden met hogere of lagere bedragen, afhankelijk van hun organisatie, de verscheidenheid aan ondernemingen binnen hun werkingsfeer en de mate van bereikbaarheid van de ondernemers. Ook de ontwikkelkosten van het draagvlakonderzoek kunnen hierdoor per bedrijfslichaam sterk verschillen.

Resultaten voorhangprocedure

PM

Artikelsgewijs

Artikel 2

Eerste lid

Een onafhankelijke onderzoekinstelling voert het draagvlakonderzoek uit. Daartoe maken het bestuur van het bedrijfslichaam en de onderzoekinstelling afspraken over de opzet en inrichting van het draagvlakonderzoek. Het bestuur van het bedrijfslichaam vraagt de onderzoekinstelling de betrouwbaarheid en validiteit van de uitkomsten te verantwoorden. Daarbij wordt aandacht besteed aan de representativiteit van de steekproef, de gehanteerde vragenlijst en de kwaliteit van het onderzoek.

Tweede lid

Het bedrijfslichaam verstrekt uit zijn administratie actuele en betrouwbare gegevens aan de onderzoekinstelling. Bij de beoordeling welke ondernemers onder de werkingsfeer van het bedrijfslichaam vallen, is het instellingsbesluit van dat bedrijfslichaam bepalend. Daarbij is niet van belang of een groep ondernemers wel of geen heffing betaalt.

Ten behoeve van de activiteitenpeiling wordt een selectie gemaakt van de activiteiten die het bedrijfslichaam heeft uitgevoerd ten behoeve van de ondernemers. De selectie vormt een afspiegeling van de taken die het bedrijfslichaam op grond van de wet en het instellingsbesluit uitvoert. Derhalve worden niet alleen de meest geslaagde of duurste activiteiten in aanmerking genomen. De antwoorden op de vragen over activiteiten van het bedrijfslichaam kunnen het beeld over het draagvlak completeren en corrigeren.

Derde lid

In het kader van zijn toezichthoudende taak ontvangt de Raad van het bedrijfslichaam afschriften van de onderzoeksopdracht en van de afspraken met de onderzoekinstelling over de opzet en inrichting van het draagvlakonderzoek. Het is van belang dat de informatie die de Raad krijgt een goed inzicht geeft in de opdracht en de aanpak van het draagvlakonderzoek.

Artikel 3

Eerste lid

Voor een representatieve steekproef is het van belang de diversiteit van de ondernemers die onder de werkingsfeer van het bedrijfslichaam vallen, in aanmerking te nemen. In artikel 3 is een onderscheid gemaakt tussen verschillende groepen ondernemers. Dit onderscheid is ontleend aan het technische haalbaarheidsonderzoek dat in 2007 in opdracht van de toenmalige ministeries van Economische Zaken en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en het ministerie van SZW is uitgevoerd en een pilot die op verzoek van deze ministeries in 2008 is uitgevoerd bij het Hoofdbedrijfschap Ambachten en het Productschap Tuinbouw.

Door onderscheid te maken worden verschillen in opvatting tussen verschillende groepen zichtbaar. Op basis daarvan kan een bedrijfslichaam beter gedifferentieerd beleid ontwikkelen voor die groepen. Het eerste onderscheid heeft betrekking op ondernemers die wel of niet zijn aangesloten bij een in het bestuur of een ander orgaan van het bedrijfslichaam vertegenwoordigde organisatie (onderdeel a). Het tweede onderscheid betreft ondernemers met verschillende grootteklassen ondernemingen (onderdeel b). De invulling van de grootteklassen is aan het bedrijfslichaam overgelaten, omdat die per bedrijfslichaam verschilt. Aangenomen wordt dat de indeling plaatsvindt naar de

gebruikelijke indeling in de sector. Zo kan het in de ene sector gebruikelijk zijn te onderscheiden naar grootte aan de hand van het aantal werknemers, terwijl in de andere sector de omzet als uitgangspunt wordt genomen. Het derde onderscheid ziet op de verschillende branches van ondernemers, subsectoren of schakels in de productieketen (onderdeel c). Gedacht kan worden aan groepen ondernemers die het bedrijfslichaam ook in zijn beleid onderscheidt. De uiteindelijke indeling van de steekproef naar groepen ondernemers door het bedrijfslichaam dient in de rapportage onderbouwd te worden. Het bedrijfslichaam dient bij de opzet en uitvoering van de steekproef er rekening mee te houden dat een representatief beeld van het draagvlak van het bedrijfslichaam als geheel kan worden vastgesteld zowel als naar de door het bedrijfslichaam in de steekproef onderscheiden groepen ondernemers. Clustering van groepen ondernemers is dus mogelijk indien daardoor significante gegevens over verschillende groepen ondernemers en het eindoordeel over het draagvlak niet verloren gaan.

Het is niet vereist de kenmerken van de onderscheiden groepen ondernemers als bedoeld in sub a, b en c daarbinnen nog weer verder uit te splitsen. Zo is het niet nodig dat in de steekproef voor ondernemers met verschillende grootteklassen ondernemingen (onderdeel b) ook in aanmerking wordt genomen of die ondernemers wel of niet bij een in het bestuur of een ander orgaan van het bedrijfslichaam vertegenwoordigde organisatie zijn aangesloten (onderdeel a).

De steekproef per groep ondernemers is representatief voor die groep. In de rapportage behorende bij het onderzoek wordt gerapporteerd per onderscheiden groep ondernemers waarvoor een representatieve steekproef is uitgevoerd (artikel 5, tweede lid, onderdeel b). Daarbij maakt, bijvoorbeeld, de invulling van de grootteklassen onderdeel uit van de verantwoording van de representativiteit van de steekproef (onderdeel b). Voor keuzes met betrekking tot de opzet van de steekproef, bijvoorbeeld bij clustering van verschillende branches van ondernemers, subsectoren of schakels in de productieketen (onderdeel c) geldt hetzelfde. Voor zover een groep ondernemers onder de werkingssfeer van twee bedrijfslichamen valt en reeds bij het draagvlakonderzoek van één bedrijfslichaam is betrokken, kan het andere bedrijfslichaam ervoor kiezen om deze groep niet mee te nemen in de steekproef. Deze keuze en de verklaring daarvoor wordt door het bedrijfslichaam eveneens toegelicht in de rapportage behorende bij het onderzoek.

Tweede lid

Op het bedrijfslichaam rust een inspanningsverplichting om de respons van de ondernemers op de steekproef te optimaliseren. Mogelijke inspanningen zijn het aanleveren van een zo actueel mogelijk adressenbestand, het maken van afspraken met brancheorganisaties en het aankondigen van het onderzoek in vakbladen. Verder kan worden gedacht aan afspraken met de onderzoeksinstelling om bij tegenvallende respons extra inspanningen te plegen. Het bestuur van het bedrijfslichaam legt ten aanzien van de representativiteit van de steekproef verantwoording af in de rapportage behorende bij het onderzoek (artikel 5, tweede lid, onderdeel b). Wanneer de deelname aan de steekproef in eerste instantie onvoldoende was, wordt in de rapportage vermeld welke maatregelen zijn genomen om de respons te verbeteren. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan het opnieuw benaderen van een groep ondervertegenwoordigde ondernemers, zodat ook bij die groep een representatief beeld kan worden vastgesteld.

Artikel 4

Een bedrijfslichaam kan het draagvlakonderzoek in gedeelten en op verschillende momenten voor groepen ondernemers laten uitvoeren binnen een periode van vier jaar. Een reden daarvoor kan zijn dat een draagvlakonderzoek, gezien de diversiteit in de populatie van ondernemers die onder de werkingssfeer van het bedrijfslichaam vallen, technisch en financieel alleen in gedeelten en gespreid in de tijd kan worden uitgevoerd. Splitsing van het draagvlakonderzoek is een uitzondering. Uitgangspunt is dat een draagvlakonderzoek naar de hele populatie ondernemers in een keer plaatsvindt.

Het bedrijfslichaam dient een met argumenten onderbouwd verzoek voor splitsing van het draagvlakonderzoek in bij de Raad. Bij de beoordeling van het verzoek houdt de Raad rekening met de mogelijke effecten van splitsing. Zo wordt bekeken of een onderzoek in delen het totaal beeld van het draagvlak van het bedrijfslichaam niet schaadt en of de deelonderzoeken wel betrekking hebben op een juiste clustering van branches of onderdelen van ketens.

Een deelonderzoek is op zichzelf een volwaardig onderzoek. De bepalingen van dit besluit en de daarop gebaseerde ministeriële regeling zijn dan ook onverkort van toepassing. Na afronding van de deelonderzoeken ontstaat een totaalbeeld van het draagvlak van het

bedrijfslichaam. De rapportage behorende bij het laatste deelonderzoek bevat een conclusie over het geheel, waarop een advies van de Raad volgt dat eveneens betrekking heeft op het geheel.

Artikel 5

Eerste lid

Om het bestuur van het bedrijfslichaam in staat te stellen het draagvlakonderzoek te beoordelen, levert de onderzoeksinstelling een onderzoeksrapport aan met daarin in ieder geval de resultaten van het onderzoek en een verantwoording van de uitvoering van het onderzoek. Op grond daarvan stelt het bestuur van het bedrijfslichaam vast of de resultaten van het onderzoek voldoende inzicht bieden in het draagvlak. Daarbij is onder meer de hoogte van de totale respons en van de respons van de onderscheiden ondernemers als bedoeld in artikel 3, tweede lid, van belang. Ook wordt vastgesteld of de activiteitenpeiling naar behoren is uitgevoerd.

Tweede lid

Het bestuur van het bedrijfslichaam stelt een rapportage behorende bij het onderzoek op. De rapportage is een wezenlijk element van het vierjaarlijkse draagvlakonderzoek. In de rapportage wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het onderzoek en de keuzes die het bedrijfslichaam daarbij heeft gemaakt. Daarnaast vermeldt het bestuur van het bedrijfslichaam in de rapportage welke conclusies worden getrokken naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek. Duidelijk wordt welke inzichten het onderzoek heeft opgeleverd en welke lessen daaruit worden getrokken.

In de rapportage behorende bij het onderzoek wordt, indien de indeling naar groepen ondernemers als bedoeld in artikel 3 vanwege de specifieke omstandigheden van het bedrijfslichaam niet (geheel) kon worden gevolgd in verband met de uitvoerbaarheid van het onderzoek, aangegeven welke gevolgen dit heeft gehad voor de wijze waarop het onderzoek vervolgens is opgezet. In de rapportage wordt daarnaast aangegeven wat de respons was van de ondernemers en – zonodig - welke extra inspanningen het bedrijfslichaam heeft geleverd om een tegenvallende respons te verbeteren. Verder wordt in de rapportage vermeld welke gevolgen worden verbonden aan de resultaten van het onderzoek. Daarbij kunnen onder meer de volgende vragen aan bod komen: hebben de resultaten gevolgen voor de werkingsfeer en dienen bepaalde activiteiten te worden opgevoerd of juist te worden afgebouwd? Het oordeel van het bestuur van het bedrijfslichaam en de acties die worden ondernomen, kunnen van invloed zijn op het oordeel van de Raad en van de betrokken ministers over het bedrijfslichaam.

Uniformering van rapportages behorende bij het onderzoek maakt het mogelijk te vergelijken tussen verschillende bedrijfslichamen en in de loop van de tijd. Dit is ook van belang voor het toezicht op de uitvoering van het draagvlakonderzoek door de Raad.

Derde lid

Het bedrijfslichaam stuurt de rapportage behorende bij het onderzoek tegelijk met het onderzoeksrapport naar de Raad. De eerste keer gebeurt dit uiterlijk 31 december 2011 en daarna elke vier jaar.

Artikel 6

In artikel 69, derde lid, van de Wbo is bepaald dat de Raad toezicht houdt op de uitvoering van draagvlakonderzoeken. De Raad heeft daarnaast de taak de minister van SZW te adviseren over het onderzoeksrapport en de rapportage behorende bij het onderzoek. Uitgangspunt is dat de Raad zijn advies binnen vier maanden na ontvangst van deze stukken naar de minister van SZW zendt. Deze termijn kan, bijvoorbeeld, overschreden worden indien de Raad, gelet op zijn toezichttaak, bedoeld in artikel 137 van Wbo of zijn advies, aan het bedrijfslichaam om nadere inlichtingen vraagt. De minister van SZW wordt direct door de Raad geïnformeerd over de vertraging.

Artikel 7

Een spoedige openbaarmaking van het onderzoeksrapport en de daaraan door het bedrijfslichaam verbonden conclusies in de rapportage behorende bij het onderzoek bevordert het inzicht van de betrokken ondernemers in het draagvlak van het bedrijfslichaam. Een en ander wordt acht jaar ter inzage gehouden zodat - op termijn – kan worden bepaald op welke wijze het draagvlak zich in de loop van de tijd heeft ontwikkeld.

Artikel 8

In de ministeriële regeling die op dit artikel wordt gebaseerd, zullen de vragen worden opgenomen die in het onderzoek aan de orde moeten komen. Voor de draagvlaktoets gaat het daarbij om enkele verplichte vragen die beantwoord dienen te worden om het draagvlak van het bedrijfslichaam te kunnen bepalen. Het gaat daarbij om het oordeel van de ondernemers over de wijze waarop zij door het bedrijfslichaam worden geïnformeerd en worden betrokken bij de besluitvorming. Verder gaat het over de heffingen in relatie tot de activiteiten van het bedrijfslichaam en over de toekomst van het bedrijfslichaam. Voor de activiteitenpeiling schrijft de ministeriële regeling geen verplichte vragen of format voor.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

(H.G.J. Kamp)